

**Kolekcja roślin
tropikalnych i
subtropikalnych
Ogrodu Botanicznego
UMCS w Lublinie –
zasoby i rola**

mgr inż. Joanna Danieluk, mgr inż. Hubert Rydzewski,
dr Grażyna Szymczak

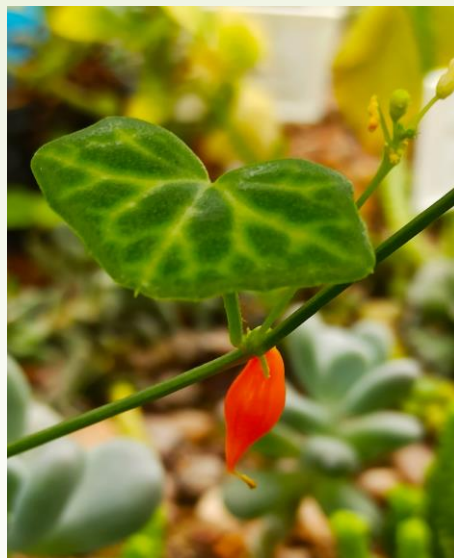
— OGRÓD —
BOTANICZNY
U N I W E R S Y T E T U
M A R I I C U R I E - S K Ł O D O W S K I E J
L U B L I N

Szklarnie Ogródu Botanicznego UMCS zostały wybudowane w latach 60-tych XX w. jako typowe szklarnie produkcyjne. Z czasem dwie z nich zostały zaadaptowane do gromadzenia flory tropikalnej i subtropikalnej na potrzeby nauki, dydaktyki i edukacji. Na powierzchni 700 m² uprawianych jest obecnie około 2000 taksonów.

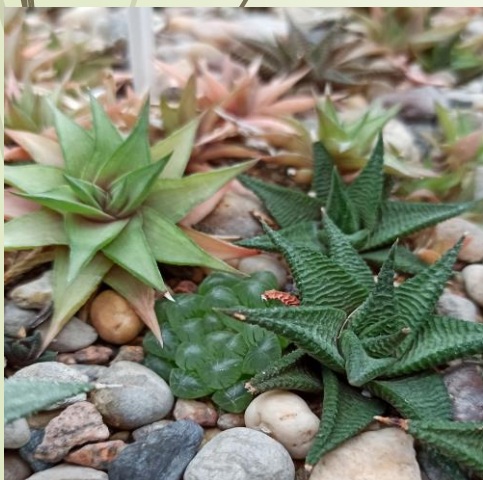
Mammillaria longimamma DC.

Zehneria pallidinervia C. Jeffrey

Conophytum minutum
(Haw.) N.E.Br.

Haworthia spp.

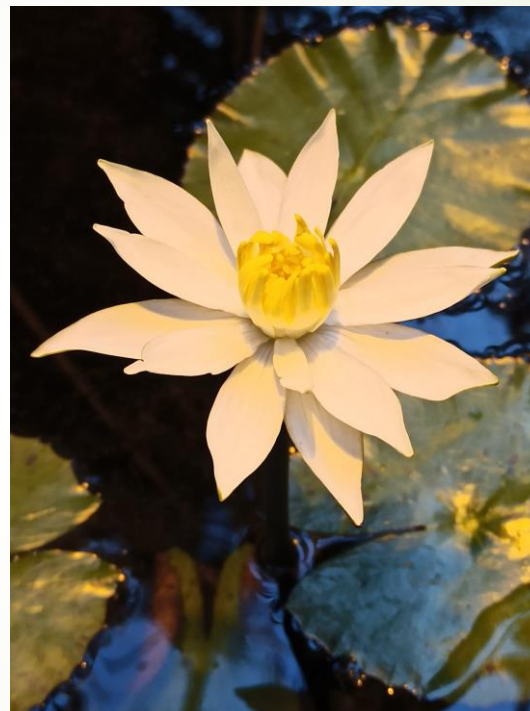
Kolekcja kaktusów

Jedną ze szklarni zajmuje bogata kolekcja sukulentów, najliczniej reprezentowana przez przedstawicieli rodziny kaktusowatych (Cactaceae) - 433 taksony.

W drugiej szklarni eksponowane są kolekcje roślin głównie z wilgotnych lasów deszczowych. Z myślą o dydaktyce i edukacji gromadzone są okazy z różnych grup systematycznych, ekologicznych i geograficznych.

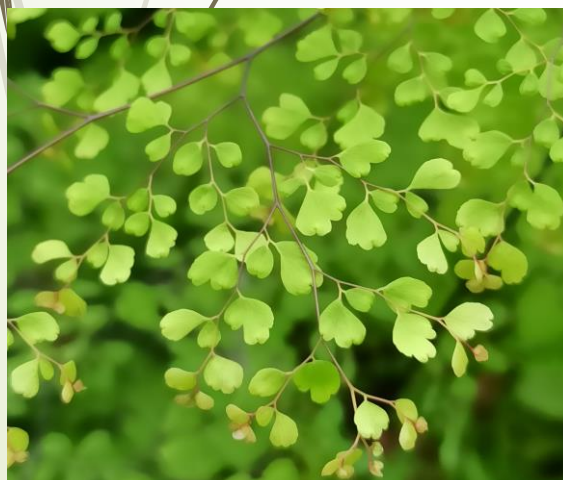
Passiflora x decaisneana G. Nicholson

Nymphaea lotus L.

Aristolochia labiata Willd.

Adiantum raddianum C. Presl 'Gracillimum'

Impatiens niamniamensis Gilg

Licznie reprezentowane są rośliny użytkowe, ale też rośliny o walorach ozdobnych, jak bogata grupa przedstawicieli rodziny ostrojowatych (Gesneriaceae) – 160 taksonów, czy kultywary z rodzaju *Caladium* - 25 taksonów.

Primulina 'Piccolo'

Petrocosmea 'Keystone's Blue Jay'

Saintpaulia 'Rozovaya Akvarel'

Streptocarpus hybr.

Caladium hybr.

Aloe squarrosa Baker ex Balf.f. załącznik II

Strombocactus disciformis (DC.) Britton ex Rose załącznik I

Tab. Liczba taksonów w kolekcji roślin tropikalnych i subtropikalnych objętych konwencją CITES.

Rodzina	Liczba taksonów	
	Załącznik I	Załącznik II
Anacampserotaceae	0	4
Apocynaceae	0	8
Asparagaceae	1	2
Cactaceae	27	402
Cycadaceae	0	2
Didieraceae	0	3
Droseraceae	0	1
Euphorbiaceae	3	17
Orchidaceae	1	40
Primulaceae	0	3
Sarraceniaceae	0	2
Stangeriaceae	1	0
Vitaceae	0	1
Welwitschiaceae	0	1
Xanthorrhoeaceae	4	40
Zamiaceae	2	2
Zygophyllaceae	0	1

Paphiopedilum godefroyae (God.-Leb.) Stein załącznik I

Pachypodium succulentum (L.f.) Sweet załącznik II

W kolekcjach Działu Roślin Tropikalnych i Subtropikalnych dużą i ważną grupę stanowią gatunki objęte konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES), łącznie to 568 taksonów. Celem konwencji jest redukcja handlu okazami gatunków, których stan populacji wskazuje, że niekontrolowane ich pozyskiwanie z naturalnych stanowisk byłoby niekorzystne dla przetrwania tych taksonów.

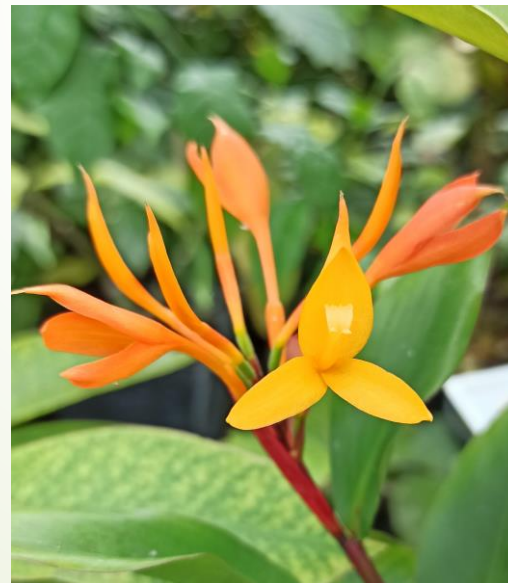
Aż 506 taksonów uprawianych w szklarniach ujętych jest również na czerwonej liście gatunków zagrożonych wyginięciem Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody IUCN.

Tab. Liczba taksonów w kolekcji roślin tropikalnych i subtropikalnych ujętych na liście IUCN.

Kategoria zagrożenia	Liczba taksonów
LC - najmniejszej troski	371
NT - bliskie zagrożeniu	36
VU - narażone	39
EN - zagrożone	40
CR - krytycznie zagrożone	19
EW - wymarłe na wolności	1

Lysimachia minoricensis J.J.Rodr. kategoria EW

Burbidgea stenantha Ridl. kategoria EN

Phyllanthus latifolius (L.) Sw. kategoria NT

Astrophytum ornatum (DC.) Britton ex Rose
kategoria VU

Jednym z bogatszych w kolekcji jest zbiór przedstawicieli rodzaju agawa *Agave* spp. - 51 taksonów. Największą, a zarazem najstarszą jest około 40-letnia agawa ciemnozielona *Agave atrovirens* Karw. ex Salm-Dyck. W kolekcji agaw są gatunki wymienione w załącznikach CITES - *Agave parviflora* Torr. i *Agave victoriae-reginae* T. Moore.

Agave victoriae-reginae T. Moore

Agave atrovirens Karw. ex Salm-Dyck

Od 2019 roku uprawiana jest także welwiczja przedziwna *Welwitschia mirabilis* Hook. f.

Ciekawostką w kolekcji są dwie najbardziej parzące rośliny na świecie *Dendrocnide moroides* (Wedd.) Chew z Australii i *Urera baccifera* (L.) Gaudich. ex Wedd. występująca w Ameryce Południowej. Inne rzadkości, to *Beiselia mexicana* Forman, przedstawiciel rodziny osoczynowatych (Burseraceae), rosnący w lasach Michoacán w Meksyku, czy endemiczna dla stanu Rio Grande do Sul w Brazylii *Petunia exserta* J.R. Stehm.

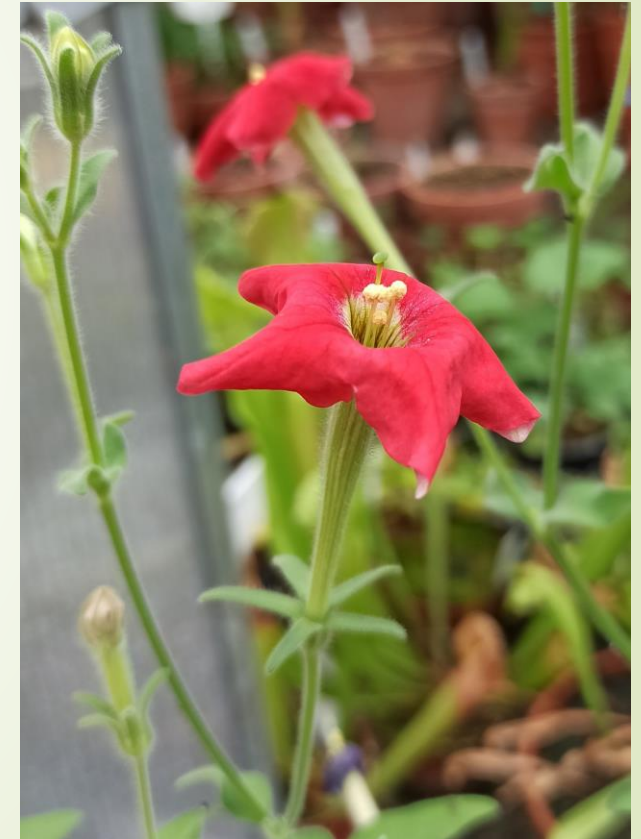
Dendrocnide moroides (Wedd.) Chew

Urera baccifera Gaudich. ex Wedd.

Beiselia mexicana Forman

Petunia exserta J.R. Stehm.